

Nr 387

Av herr **Munktell m. fl.**, om viss utredning angående ersättning för kostnad för sjukgymnastik eller därmed jämförlig behandling.

Samtliga sjukkassor har numera i enlighet med § 18 i lagen om allmän sjukförsäkring beslutat att ersättning skall utgå för försäkrade kostnader för sjukgymnastik och fysikalisk terapi. Förutsättningen för att ersättning skall utgå är, att behandlingen lämnas av läkare, legitimerad sjukgymnast eller person som upptagits i en av riks-försäkringsanstalten fastställd förteckning över personer med sjukgymnastisk utbildning men utan svensk legitimation som sjukgymnast. I denna förteckning är f. n. upptagna 100 personer.

I eftervården av rörelsehindrade är den sjukgymnastiska behandlingen och den fysikaliska terapien särskilt betydelsefulla. För personer, som invalidiserats bl. a. genom polio, födelseskador (cerebral pares) och multipelskleros, har en regelbunden sjukgymnastisk behandling under en längre tidsperiod visat sig medföra påtagliga förbättringar i rörelseförmågan. I äldre fall betyder en sådan behandling att man förhindrar kontraktioner samt en annars oundviklig försämring i sjukdomstillståndet.

Medicinalstyrelsens sjukgymnastregister visar att vid årsskiftet 1957/58 fanns i riket 1 581 yrkesverksamma sjukgymnaster, varav huvudparten eller 1 296 i städer och endast 285 i landskommuner. Möjligheterna att få behandling av utbildade sjukgymnaster utanför tätorterna är således mycket små. Det har därför visat sig nödvändigt, i avvaktan på att man får så många utbildade sjukgymnaster att medicinalstyrelsens plan på distriktssjukgymnaster kan förverkligas, att man söker sig fram på andra vägar. Sedan några år tillbaka anordnar sålunda enskilda organisationer instruktionskurser för mödrar till spastiska barn. Bl. a. har De vanföras riksförbund genomfört sådana kurser vid förbundets barnkoloni i Vejbystrand. Föräldrarna instrueras vid dessa av läkare och sjukgymnaster i viss behandling, som sedan föräldrarna fortlöpande lämnar sina barn i hemmet. I en del fall kan det tänkas att någon av föräldrarna icke är den lämpligaste att ge behandlingen utan att denna på bättre sätt utföres av en icke familjemedlem. När vederbörande vanför lämnar familjemiljön blir det ofta nödvändigt, i fall där sjukgymnast eller motsvarande icke finnes på orten, att behandlingen lämnas av utomstående person, vilken instruerats i den för vederbörande lämpliga rörelsebehandlingen. Man kan därvid icke räkna med att en utomstående person gratis skall utföra regelbundet återkommande be-

handling. För närvarande finns ingen möjlighet att få kostnaden för sådan behandlingshjälp täckt genom sjukkassan. Den vanföre får därför i regel själv betala behandlingen.

Regelbundna resor till och från platser där någon sjukgymnast finns torde i de flesta fall vara uteslutna på grund av sjukdomens karaktär. Med hänvisning till sjukgymnasternas stora arbetsbörda är det ej heller sannolikt att de anser sig kunna företa resor till patienterna, framför allt då det blir fråga om längre resor. Man kan icke heller kräva att de vanföra skall avbryta en utbildning eller lämna en anställning, som visat sig lämplig, för att söka sig till en ort, där sjukgymnast finnes.

Vid sidan av den dispens, som riksförsäkringsanstalten lämnar till person med sjukgymnastisk utbildning, anser vi därför att anstalten skulle få meddela en speciell dispens avseende begränsade, i varje fall angivna behandlingar. Som villkor för meddelande av dispens bör uppställas, att behandling av legitimerad sjukgymnast eller av person upptagen i förteckningen inte går att få på orten. Den person som skall utföra behandlingen skall också av läkare och legitimerad sjukgymnast ha förklarats lämplig att ge ifrågavarande behandlingar. För att förhindra missbruk av ersättningsbestämmelserna bör medgivandet endast omfatta behandling av en viss eller vissa personer. Det kan också ifrågasättas om inte dispensen skulle göras tidsbegränsad och att riksförsäkringsanstalten sålunda efter viss, icke alltför lång tid skall pröva om förutsättningar fortfarande är för handen för meddelande av dispens i det speciella fallet. För att skapa garantier för att behandlingen verkligen utföres på ett riktigt sätt bör den fortlöpande kontrolleras av läkare och legitimerad sjukgymnast.

Uppdrar man så snäva gränser som vi här föreslagit för meddelande av dispens, är vi övertygade om att något intrång icke sker i den verksamhet som utövas av legitimerade eller på förteckningen uppförda sjukgymnaster. Ej heller kommer reformen att innebära någon eftergift i de höga krav som bör ställas på sjukgymnasten i allmänhet. För de spastiskt sjuka och polioskadade och andra, som är i långvarigt beroende av sjukgymnastisk behandling, skulle reformen däremot vara av stor betydelse.

Under återopande av det anförda hemställes,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en skyndsam utredning i fråga om möjligheten för riksförsäkringsanstalten att vid tillämpning av 18 § sjukförsäkringslagen lämna dispens för sjukkassa att utgiva ersättning för försäkrads kostnad för sjukgymnastik eller därmed jämförlig behandling under ovan redovisade förutsättningar.

Stockholm den 27 januari 1960

Henrik Munktell

Ingemund Bengtsson

Elty Eriksson

Stina Wallerius-Gunne

Johannes Antonsson